

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІГРАНТ

Орган Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові
виходить двічі в місяць.

Редакція і Адм.: Львів, Городецька 95, I. пов. Чекове конто П. К. О. 153.315. Телефон 37-14.

Річна передплата на рік 1928: В краю — річно 8 зол., піврічно 4 зол. чвертьрічно; 2 зол. в Америці і Канаді — 1 дол. в Бразилії — 2.50 мільрайси; в Аргентині — 3.50 пеза; у Франції — 15 франків; в Німеччині — 4 марки. Один прим. 35 с.

Українські емігранти! Не кидайте рідної землі!

Вступайте в члени свого Товариства Опіки над Українськими Емігрантами!

Передплачуйте, читайте і поширюйте свій часопис „Український Емігрант“!

Адреса Товариства і Редакції: Львів, Городецька 95, I. поверх.

Бюро Інформацій та Помочі Емігрантам

Товариства Опіки над Українськими Емігрантами
у Львові міститься

у ЛЬВОВІ вул. Городецька ч. 95, I. пов.
Урядові години 8—1; 3—5.

Бюро Інформацій та Помочі Емігрантам

Товариства Опіки над Українськими Емігрантами
міститься

в ТЕРНОПОЛІ вул. Пілсудського ч. 6.
Урядові години 8—3.

ПЛЯНИ І БЕЗПЛЯНОВІСТЬ В МІГРАЦІЇ.

В повоєнному міграційному рухові характеристичною його чертою є пляновість зі сторони іміграційних країв. Ця пляновість є наслідком коначности обмеження іміграції, та бажання іміграційних країв, щоби цілковито засимілювати цих імігрантів, які живуть вже в цих краях. Інструментами пляновости іміграції є в іміграційних країнах цілий державний апарат, законодавство, різні правні розпорядки урядів, організація іміграційної служби і сторожі, ложення на ту ціль великих капіталів і уроблювання пристосованої публичної опінії. Іміграційні пляни розроблені є до найменших подробиць і відзначаються великою еластичністю.

Взірцем пляновости іміграції є Зєдинені Дєржави Америки, саме цєго краю, який до війни давав найвигідніщі можливости іміграції і черпав з неї сили своєї могучости. Сьгодні іміграційний

плян Зєдинених Дєржав Америки регулює зі всіми подробицями допущєння кожного поодинокого імігранта. Американський іміграційний закон докладно визначує число, кілько емігрантів з якогось краю може бути річно допущєних до Зєдинених Дєржав Америки. Цєго числа, „квоти“, не можна переступити ані на одну одиницю. В квоті знову мають першенство жінки і діти до 21 року життя емігрантів, що осіли легально в Америці і родичі американських громадян. Цей привілей признано тому, аби замешкала в Зєдинених Дєржавах найблища рідня не висилала звідтам грошей своїй рідні в старому краю. Поза цим допускає американський іміграційний закон дуже незначне число вкваліфікованих рільників і спеціалістів інших професій. Коли узглядниться, що найблища родина імігрантів: жінки, діти й родичі властиво не є ніякими новими емігрантами, але є, так сказати би, складовою частиною давних емігрантів, що осіли в Америці, то сміло можна сказати, що іміграція до Зєдинених Дєржав Америки

є законом обмежена до мінімального числа і зближається недалеко до проектованого пляну цілковитого припинення нової іміграції.

Для контролю і сторожі переведення в життя цього іміграційного пляну створено спеціальну консульську паспортову і візову службу, яка докладно перевірює подробиці документів імігрантів і санітарну службу, яка переводить вибір — селекцію — під фізичним і духовим оглядом імігрантів. В американських портах іміграційні контрольори перевіряють віздові документи імігрантів, а надто встановлено на морі і суші сторожу, яка не дозволяє переступити американської границі особам, які в незаконний спосіб хотіли би дістатися до Зєдинених Держав Америки. На корабельні товариства наложена є велика грошева кара за протизаконний перевіз емігрантів, а у внутрі краю створено шпійську службу для слідження, каранья і депортування цих осіб, які старалися би нелегально дістатися до Зєдинених Держав Америки. Взагалі переступлення в нелегальний спосіб границі Зєдинених Держав Америки трактується як певного роду контрабанду.

На зразок Зєдинених Держав Америки роблять також інші іміграційні краї, як Канада, Австралія, Аргентина свої іміграційні пляни і обмеження, та мають контрольний апарат для стереження своїх плянів. Пляновою до найменших подробиць є також зарібкова, сезонна іміграція до Європейських країв: Німеччини, Франції, Данії і інших.

Взагалі всі іміграційні краї мають свої до подробиць розроблені пляни і апарат для переведення цих плянів.

За це по стороні еміграційних країв, за малими виїмками, нема ніякого еміграційного пляну. Цю безпляновість стараються заступити різні держави і народи опікою над емігрантами. Ця опіка є конечністю як поміст над деброю між іміграційними плянами а еміграційною безпляновістю. Ця дебра є велика і небезпечна. Кілька примірів ясно висвітлює цю небезпеку. Ось іміграційний плян Зєдинен. Держав Америки допускає в Польщі всего около 6000 упривілейованих емігрантів, а після обчислення американського консуля в Варшаві, зараз хотіло би виїхати туди около чверть міліона емігрантів. Про це знають всі, а знають також різного роду корабельні товариства і еміграційні агенти і контрабандисти і вони, маючи на оці тільки свій власний інтерес, оферують свою поміч при перешмугльованню емігрантів до Зєдинених Держав Америки. На велику скалю втяли ці корабельні товариства і еміграційні агенти свою штуку при висилці емігрантів з Польщі до Куби, звідки обіцяно цим емігрантам, що можуть дістатися до Зєдинених Держав Америки. Інших знову емігрантів направляли ці агенти до Зєдинених Держав Америки через Канаду, Мексико або навіть через Бразилію і Аргентину. Другим прикладом

роботи еміграційних агентів і корабельних товариств може послужити еміграція родин до Аргентини. Урядові і неурядові джерела комунікують, що тепер тяжко є знайти зарібток в Аргентині, а для родин нема виглядів набути добру землю, бо вона за дорога. Мимо цього концесіоновані в Польщі корабельні товариства і різні агенти передовсім на Волині вербують родини до Аргентини. На цій самій Волині різні агенти приготовлюють в останніх часах еміграційну горячку до Бразилії. Ці приклади вказують, що потрібна є зі сторони держави і суспільности опіка над емігрантами і суспільна інформаційна служба, та боротьба з еміграційними агентами.

При цьому одначе не можна забувати, що така опіка і інформаційна служба є тільки боротьбою з яскравим злом і цілком не може і не має сили усунути безпляновости нашої еміграції. Це справа дуже тяжка і вимагає багато праці, капіталів і вирозуміння. З держав, які мають у себе перелюднення і потребу еміграції досі тільки чотири держави, а саме: Англія, ССРР., Японія і Італія і це кожда на свій спосіб роблять початки і спроби плянового переселення з матірнього краю до своїх кольоній або завойованих областей надміру своєї людности. В Польщі розроблюється щойно пляни переселення, а серед нашої української суспільности прозябають щойно мрії плянної еміграції.

Наразі наша еміграція остається далі в хаосі і безпляновости.

ЕМІГРАЦІЯ ДО ПЕРУ.

Дня 2. квітня ц. р. одержало наше товариство письмо з Волиня з громади медвежської з повідомленням, що невідомі особи наwerbували в тій громаді около 500 родин на виїзд до Перу, побіраючи від них по 3 злп. 50 сот. від родини. В письмі просять нас подати їм яке товариство займається вербунком еміграції до Перу, та що це за агенти, які записують родини до виїзду до Перу.

Відносно еміграції до Перу, то справа представляється так: інж. Вархалоський одержав концесію від уряду перувійського на скольонізування родинами території, званої Монтанією, положеної між 5 а 10 степенем нище рівника. В цілі дозволу переведення кольонізації віднісся інж. Вархалоський до уряду, котрий вислав експедицію в цілі провірення території. В склад експедиції входив між іншими також і п. Панькевич член Польського Еміграційного Товариства і редактор часопису „Виходзьца“. По повороті до краю, експедиція здала звіт Еміграційному Урядові і справи еміграції до Перу уряд досі ще не вирішив. З неперевіренних вісток, поданих часописами, відомо нам лише, що Банк Господарства Краєвого мав відкупити від інж. Верхаловського концесію на кольонізацію перувійської Монтанії.

З цієї причини, що багато агентів зачинає вештатися по краю, як в Галичині так і на Волині, котрі списують родини на виїзд до Перу, та побирають, не будучи ніким уповажненими по 3 злп. 50 сот. від них, як також ддятого, що суспільність не є обзнайомлена з положенням краю, а обов'язком товариства є подавати інформації про різні краї, подаємо тут інформації відносно Перу, поміщені в часописові „Виходзьца“ в ч. 12. з дня 24. березня ц. р., котрий то часопис є редагований через одного з членів експедиції, п. Панкевичем.

„Терени, призначені на польську колонізацію в Перу, є покриті великими лісами, серед котрих і то виключно над берегами рік можна стрінути невеличкі людські оселі, які замешкують переважно індіане. Одначе і індіан стрічається небагато. Пливучи рікою, майже не видно управної землі, а тільки відвічний ліс. Емігранти кинені без жадної помочи і організації в перувійські ліси не дадуть собі жадної ради. Передовсім не будуть могли дістати живности, бо тих кілька чи кількнайцять білих чи індіанських родин, які можна найти в околиці не є в стані вижити жадної більшої групи емігрантів. А прецінь треба найменше 6 місяців часу, щоби землю з під лісу, очистити, засіяти її і зібрати засіяне зерно? Управа рілі в Монтанії є цілковито відмінна від нашої тут в краю. Праця зачинається від вирубу лісу і його спалення. Місцеві робітники беруть за вичищення одного гектара, це є трохи більше як півтора морга або десятини, від 28—40 долярів. По спаленні лісу садиться при помочи мотики фасолу, кукурузу, юту, банани, каву і різного роду рослини гарячого клімату. Щоби це вміти робити, треба щойно цього учитися. Справа хати для поодинокого емігранта насуває багато труднощів. Вправді на місці є дерево, але треба його зрубати, попилувати на дошки і щойно з приготованого матеріалу будувати дім. На це треба кілька місяців часу, а тимчасом треба десь мешкати, бо дощі тамошні є досить зливні і часті. Рівнож і на недостачу хліба треба бути приготованим емігрантам, а то з цієї причини, що хліб в Монтанії уходить за великий і рідкий присмак. Заступають його банани, які їдять тамошні індіане печені, варені, а також і сирі. Одинокими дорогами в тім краю є ріки. Від часу до часу покажеться який пароход, який привозить товари, котрі продає по цінах дуже високих, а рівночасно закупує бавовну. Мешканець в Монтанії не знає цього, що це є віз і послугується в часі своєї подорожі лодкою або тратвою, бо доріг жадних нема, а всюди відвічний ліс. Приїзд нараз великої громади людей мігби спричинити катастрофу. Їхати до Монтанії на сліпо не можна. Наперед треба побудувати дім, очистити з лісу і приготувати під засів принайменше один гектар землі, доставити емігрантам насіння під засів, научити тамошної управи рілі, запевнити можливість виживлення емігранта до найблизчого збору і таке інше, а щойно тоді можна пускати там людей. Лише в таких умовах люди не будуть засуджені

на нужду і тяжкі переживання. З цієї причини, що в тім напрямі нічо не зроблено, не хочемо доливати оливи до вогню нинішнього заінтересування Пером“.

Таке подає про Перу польський часопис „Польського Товариства Еміграційного“, якого редактор був одним з членів експедиції до Перу.

Товариство зі своєї сторони мусить зазначити, що ті околиці лежать між 5 а 10 степенем нище рівника, та що край цей дуже гарячий і більше як певне, що білі люде, які там поселяться будуть наражені на різні підрівникові недуги, як лихорадка і інші. Положення Перу є таке, як бельгійського Конга, а відомою річю є, що бельгійці не можуть довго видержати в Конго і мусять його покидати, щоби не наразитися на це, що стрічається з тими які там осідають і в третім поколінню вмирають. До колонізаційних теренів в Монтанії від устя Амазонки треба їхати 3 неділі ріками. Це значить, що навіть, якби комує удалося зробити землю пригожою під управу, то випродуковані рільні продукти мусів би віддати задармо, бо транспорт продуктів водою на пароходах через 3 неділі коштує більше, як ціна тих продуктів куплена при устю Амазонки. Як довго не буде доріг і залізниць побудованих в Перу, а якіби лучили колонізаційні терени з морем і зі столицею Перу Лімою, так довго нема найменших виглядів для емігрантів в Перу. Щоби одначе такі дороги побудувати, на це треба капіталів деколи в сотки мільонів долярів і цього не можна зробити відразу, лише на це треба часу, що найменше одного десятика літ.

Це нехай буде осторогою для всіх, які хочуть виїздити до Перу. Товариство зі своєї сторони просить подавати йому імена й назвиска тих, які агітують за виїздом до Перу, а це тому, що уряд не дав дотепер такого дозволу на еміграцію до Перу.

ЕМІГРАЦІЯ ДО АРГЕНТИНИ.

Ситуація на аргентинському ринку праці хвилює й непокоїть до певної міри тих емігрантів, котрі рішилися перенестися на стало до Аргентини. Безпокоїть їх це, що по аргентинських містах вештається ціла маса емігрантів, які даремне шукають за працею, та важко їм її найти. Говориться, що на аргентинському ринку праці застій.

Які причини цього застою і які вигляди на будуче?

Аргентина, як загально відомо, це край рільний. Величезні простори землі від тисячів літ лежать відлогом, густий праліс крив непроходимою гушазеною також цілі тисячі гектарів. Недостача залізниць а навіть звичайних доріг не дав змоги дістатися у дальші закутини краю і тому лише побіля залізничних шляхів розвивається буйніше життя та повстають хліборобські колонії. По просторих степах

бують великі стада скоту, що не знають і не бачили ніколи ні стайні, ні обори, а біля них в дрантивих колибах пастухи, які живуть півдиким способом життя.

Промисл в Аргентині натовість слабо розвинений. Найкраще там розвинені механічні різні, фабрики консерв та холодильні мяса, яке в мороженому стані мандрує до усіх майже країн світу. Цей рід промислу найбільше в Аргентині поширений і дає заробіток більший скількості людей. Інші натовість ділянки промислу або слабо розвиваються, або щойно в початках. До розвитку аргентинського промислу не допускає чужий капітал, головню американський, який уважає Аргентину ринком збуту американського високорозвиненого фабричного промислу.

Цей економічний недорозвиток Аргентини має великий вплив і на еміграцію. Спричинює він в першій мірі таке часте й так прикре явище, як застій.

Аргентина, котра має такі великі простори незаселеної урожайної землі, є сьогодні найкращим по Канаді місцем для еміграції. Не диво отже, що українські селяне радо вибирають Аргентину і там сподіваються найти поправу своєї долі.

Та не все вдається це кожному і неодного українського емігранта стрічає зараз на вступі розчарування.

Яка цьому причина?

Є їх кілька. Перша це та, що наш емігрант зараз по приїзді не має ніяких точних інформацій на місці, не знаючи мови, не є в спроможі навязати контакту й тому залишується в місті, думаючи, що там в перших початках найде заробіток. В аргентинському місті найти працю дуже важко. Забирають її емігранти інших народів, як італійці, еспанці та португальці, котрі приїжджають сюди гнані безробіттям по містах в їх країнах. Є це головню міський пролетаріят, більш кваліфікований до праці в промислі, котрий краще обзнайомлений з міськими відносинами, а надто котрий знає мову і може легше найти звязки.

Та не лише в промислі італійський чи еспанський пролетар є поважним конкурентом українського емігранта. Є він ним і в рільній господарці. Головню як сезонний робітник. Недалека відаль Еспанії чи навіть Італії від аргентинської республіки дає змогу сезонній еміграції з тих країв. До Аргентини приїжджають робітники з Еспанії чи Італії на час жнив, зароблять гріш і знову вертають до рідного краю. Показує це наглядно статистика. В 1927 році, наприклад, на 100 емігрантів з Італії вернуло до краю 36 емігрантів, на кожних 100 емігрантів з Еспанії вернуло ще більше, бо 47 емігрантів.

Натовість українська еміграція до Аргентини має сталий характер. Український емігрант коли їде до Аргентини, то рідко думає про поворот, навпаки його мрією стає придбати якнайбільше землі й на ній господарити.

Великий і безплянний вплив еміграції з міст Європи, це найважливіша й найістотніша причина застою на аргентинському ринку праці. Зрозумів це

аргентинський уряд і щоби тому зарадити обмежив нерільничу іміграцію. Але зробив це односторонню, бо обмеження це відноситься, наприклад, до Польщі, але не відноситься це ні до Італії, ні до Еспанії, а звідтам найбільше імігрувало міського пролетаріату.

Тим робом аргентинський уряд не зможе розв'язати трудного питання і не положить краю безробіттю. Це може мати лише хвилеве значіння. В Аргентині ще багато вільного місця, там можуть найти приміщення і вигідно жити цілі мільйони людей, але поселення в Аргентині повинно відбуватися після певного пляну і держава повинна помогти справі. Передовсім повинна вона збудувати більше залізниць, щоби був доступ до найдалших закутин. Через це зайвий людський матеріал відплив би з міст і найшов приміщення на рільні. Так само аргентинський уряд повинен і про це подбати, щоби переїзд залізницею не коштував так дорого, як нині. Багато емігрантів лише через те остає в місті, що не мають чим заплатити залізниці, а залізниця в Аргентині коштує найдорозче в цілому світі.

Рівномірне розселення емігрантів в цілому краю піднесло би значно його рільничу вартість, а тим самим дало би йому змогу увільнитися з кайдан зависимости від чужого капіталу.

Українські емігранти, що їдуть до Аргентини повинні ще тут в краю звернути на деякі справи важну увагу, коли не хочуть і на собі відчутти аргентинську кризу.

Перш за все не повинні числити на працю в місті. Її тяжко найти і заробітки в місті малі. Український переселенець повинен шукати праці на рільні.

Друга важна справа, це знання мови. Не можна говорити: „приїду, якое навчуся“, або „чоловік чоловіка зрозуміє“. Це хибне міркування і воно мститься на кожному кроці. Треба бодай трохи підвчитися еспанських слів, щоби потім не ходити як блудна вівця.

А врешті ніколи не їхати без точних інформацій і без адреси знайомих, котрі мешкають в Аргентині.

З тої причини, що земля в Аргентині знаходиться в руках великих власників, які не є змушені її продавати, ціна землі є дуже висока, далеко вища, як у Канаді. Також дрібні хлібороби не є в стані конкурувати з великими власниками рільних просторів, яких обробітка землі коштує куди менше, як дрібних рільників. Длятого дуже часто мусять дрібні рільники продавати свої рільні продукти зі страстю.

В виду цього не радимо на разі, як довго ціни землі будуть так високі, як тепер, їхати родинам до Аргентини і там поселюватися, бо за такі самі гроші одержать більше землі в Канаді, де збут продуктів є ліпший і рільні заробітки кращі.

До Аргентини новинні їхати лише самітні мушени без родин на часовий побут в цілях заробітку.

Застої в Аргентині не були би страшні для українських емігрантів, якби там було товариство,

що зараз на місці приймає би наших людей і давало їм потрібні інформації. Досі такого товариства не засновано. Наше товариство у Львові робить в тім напрямі заходи і воно далі буде в тому напрямі працювати, щоби таке товариство в Аргентині повстало для потреб українських емігрантів ще цього року.

АРГЕНТИНА.

В ЖИТТЯ В БЕРІССО.

У місцевості Беріссо існує вже від шістьох літ товариство „Просвіта“. Життя в ньому розвивається дуже успішно. Дня 13 січня ц. р. відбулися загальні збори цього товариства, на яких одностайно рішено закупити площу й приступити до будови Народного Дому. Головою комітету будови вибрано Г. Тимчишина, секретарем Р. Дацькова, скарбником П. Лисюка.

УКРАЇНЦІ В ЧАКО.

У часописові „Українське Слово“, який виходить в Аргентині, читаємо такий допис про провінцію Чако в Аргентині:

„Наша українська колонія Ляс Бренас, налічує біля 100 українських родин, переважно з Галичини й Волині. Наші люде живуть тут здебільшого добре, мають по 50—100 гектарів державної землі, за яку не платять ніяких податків, мають досить худоби, бо пасовище також не бракує, особливо з того часу, коли почали сіяти різні трави. І удержання худоби майже нічого не коштує, бо завдяки теплому кліматові перебуває вона цілий рік на пасовищу і наші переселенці мають зі скотини гарні зиски.

Сіють тут переважно бавовну, кукурузу, горіхи. Кукуруза дає тут на рік два урожаї.

Цього року в Чако гарний урожай кукурузи, а також передбачається не менш гарний урожай бавовни. Жнива тут продовжуються 7—8 місяців. Заробіток тут такий: за мішок качанів з кукурузи платять 70—80 центів, за 10 кілограмів бавовни платять 1—1.20 дол. Місцеві люде привичаєні до тутешньої праці, заробляють 5 до 10 пезів денно. Українські переселенці дещо менше.

Збірка кукурузи розпочалася в місяці січні і тоді давався відчутти великий брак людей. Якби наші люде, що тягаються по великих містах в глянці праці, якої завжди там бракує, захотіли прибути до Чако, заробили би добрі гроші, а потім, коли захотіли би, могли би осісти на землі, якої тут є вдоволь.

Є багато, що лякають наших переселенців провінцією Чако. Кажуть, що тут дуже гарячо, є багато москітів і т. і. Це неправда. Умовини для життя тут сприятливі, клімат здоровий а москітів не більше, як в інших місцевостях. Одно правда, що подорож до Чако коштує дуже дорого, бо 44 пези з Буенос Айрес, а беручи під увагу, що жнива тут тривають 7—8 місяців, то такої витрати нема чого лякатися. Осінь

і зима тут погідні і людина, що хоче працювати, може заробити гарний гріш.

Наші переселенці жваво беруться тут до громадянської праці. Дня 20 січня відбувся в Чако український зїзд, для обмірковання справ організації, церкви, кооперації, школи і т. п. Треба сподіватися, що українська колонія в Чако вскорі заживе ровним життям.

Хто з наших людей захотів би приїхати до Ляс Бренас в Чако, може найти на якийсь час захист в Українському Фонді“.

ЕМІГРАЦІЯ ДО ФРАНЦІЇ.

Повідомляємо, що в квітні ц. р. відбудеться реєстрація рільних робітників і дівчат до Франції в таких Урядах Посередництва Праці:

Ніско 19. квітня ц. р.

Львів 20. квітня ц. р.

Тернопіль 27. квітня ц. р.

Подаємо до відома, що до копалень можуть їхати лише нежонаті муштини, а дівчата лише ті, що вже покінчили 30 літ життя.

ЩО КАЖУТЬ ЕМІГРАНТИ У ФРАНЦІЇ.

В польській пресі читаємо таке:

„В останніх днях відбувся в Дуе (північно-західна Франція) зїзд робітників-емігрантів з Польщі, який виніс ряд постанов, що відносяться до еміграції у Франції та її потреб. Зїзд ствердив, що емігранти з Польщі у Франції без огляду на свої кваліфікації є зрівнані пересічно в заробітках з французькими робітниками найнижчої категорії. Новоприбуваючі на контракти робітники з Польщі дістаються на найтяжчі і на найгірші роботи. Часто трапляється таке, що роботодавці звільнюють краще платних робітників, а приймають новоприбуваючих емігрантів з Польщі, котрі ту саму роботу виконують дешевше. Передовсім визискують робітників-емігрантів на копальних залізної руди у Східній Франції. Тому Союз робітників домагається припинення еміграції до тих копалень. Навіть діти, замість вчитися в школі вже від 13 року життя ходять з батьком на роботу з великою шкодою для свого здоров'я.

З тих всіх причин зїзд признав еміграцію до Франції за шкідливу й некорисну та висказав побажання, щоби Еміграційний Уряд в ті справи вглянув та видав відповідні заарядження“.

Часопис „УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІГРАНТ“ повиненходитися в кожній читальні і в кожній кооперативі.

РЕКРУТАЦІЯ ДО НІМЕЧЧИНИ.

З причини довгої і тяжкої зими переводиться рекрутацію майже два місяці пізніше, як передбачено було в пляні. У львівському і станіславівському воевідстві до рекрутаційної комісії, зложеної з представника німецької Робітничої Централі і урядника Державного Уряду Посередництва Праці, зголошується кілька разів більше робітників і робітниць, як визначено на даний округ. В яворівському повіті зголосилося майже вісім разів стільки сезонних робітників, як було приділено контрактів. Вже сьогодні можна сподіватися, що цілий німецький контингент призначений для цих двох воевідств, буде цілковито покритий, а подажа робучих рук кількакратно перевищить приділ.

ЕМІГРАЦІЯ РОБІТНИКІВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Львівське воевідство одержало другий приділ робітників, що їдуть на рільні роботи до Німеччини, а то на такі повіті:

Кольбушова	500 осіб
Ніско	300 „
Ряшів	300 „
Тарнобжег	100 „
Переворск	100 „
Ланьцут	200 „
Самбір	200 „
Ярослав	300 „
Любачів	200 „
Рава руська	100 „
Яворів	100 „
Березів	150 „

Так муштини як дівчата, що хочуть виїхати на рільні роботи до Німеччини, мають зголошуватися в громадських урядах і там зістануть повідомлені, коли мають зголоситися до реєстраційної комісії.

ЕМІГРАЦІЯ ДО КАНАДИ.

Товариство Опіки над Українськими Емігрантами повідомляє, що ті, котрі себе дали оглянути лікареві в Товаристві „Кенедієн Песіфік“ і зложили завдатки на корабельні карти в оглядані через представника залізниць „Кенедієн Песіфік“:

КРАКІВ в понеділок,
ЛЬВІВ у вівторок і четвер,
СТАНІСЛАВІВ у середу,
ТЕРНОПІЛЬ у п'ятницю і суботу,
БЕРЕСТЄ НАД БУГОМ у второк, середу й п'ятницю,
РІВНЕ в четвер.

Ті, котрих оглядали лікарі і котрі завдаткували корабельні карти в лініях: „Кунард“, Вайт-Стар, Ред-Стар Лінії“, „Скандинавсько-Американській Лінії“, Балтійсько-Американській Лінії“, „Голяндсько-Американській Лінії“, „Французькій Лінії“, будуть піддані кваліфікації представника канадійських державних залізниць:

БЕРЕСТЄ Н. БУГОМ дня 22. квітня ц. р.
КОВЕЛЬ дня 23. квітня ц. р.
ЛУЦЬК дня 24. квітня ц. р.
РІВНЕ дня 25. квітня ц. р.
ЛЬВІВ дня 26. квітня ц. р.
ТЕРНОПІЛЬ дня 27. квітня ц. р.

Зазначуємо, що контингент рільних робітників, які їдуть до Канади без афідавітів є вже вичерпаний і ті, котрі внесли подання, а ще не зістали покликані через Уряди Посередництва Праці, можуть мати надію виїхати лише, оскільки для Польщі буде приділений жнивний контингент. Вільні ще в місця для родин, що їдуть до Канади, яких число признане для Польщі не зістало ще виновнене.

КАНАДА.

ПОЛОЖЕННЯ БЕЗ ЗМІН.

Канадійські залізничні компанії не зголосили в Еміграційному Уряді додаткового запотребування до весняних робіт, ні запотребування до жнив на рільних робітників і служниць. Предвиджується, що навіть як вони зголосять деяке запотребування, то воно буде дуже незначне і не покриє ані в малій частині зголошення охочих на виїзд зареєстрованих в Державних Урядах Посередництва Праці. Після провізоричних обчислень таких зголошень зроблено в цих Урядах около 12.000. Нема ніякого вигляду, щоби ці зареєстровані робітники могли виїхати цього року до Канади, а вже напевно нема найменшої надії, щоби були узгляднені нові зголошення. Тому не радиться рільним робітникам і служницям вносити нових подань на виїзд до Канади без афідавіту, ні не їздити нікуди за пошукуванням вільних місць, бо це даремна витрата грошей, часу, та непотрібне морочення собі голови.

Можність виїзду до Канади без афідавітів мають тільки рільничі родини, бо зголошене на них через канадійські влади запотребування ще не виповнене, а до цього великий відсоток зареєстрованих вже родин не буде міг виїхати цього року до Канади з цієї причини, що на селі нема купців з готівкою для купна маєтків рільничих родин.

Дуже скупо надходять з Канади поіменні візвання і перміти і це нераз з кількамісячним опізненням. Це свідчить, що канадійські влади неохочо полагоджують подання канадійських фермерів і громадян на спровадження до себе зі старого краю найблищої рідні і приятелів.

Як хто має в Канаді блищу рідню або добрих приятелів, які хотіли би спровадити їх до себе і вистаратися для них перміт або афідавіт, то повинен звернутися до Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові, вулиця Городецька ч. 95, залучаючи 75 сотиків на відповідь.

МІНІСТР ФОРК І УКРАЇНСЬКІ ЕМІГРАНТИ.

В „Українському Голосі“, що виходить у Вінніпегу, читаємо таке:

Пише нам з Оттави посол Л. П. Бенкфорт з округу Селкірк, що манітобські послы мали конференцію з міністром іміграції п. Р. Форком з нагоди недавнього оповіщення, що до Канади дозволиться цього року впустити тільки 10.000 українських імігрантів. Вияснено, що в цій справі зайшло якесь непорозуміння. Розпорядження відноситься тільки до нежонатих фермерських робітників. Таких впущено минулого року 30.000 і департамент має в себе петицію, підписану великим числом тих, що приїхали минулого року; вони просять, щоби департамент зменшив число імігрантів, бо для них нема піддостатком роботи. Департамент іміграції порозумівався з правительствами трьох степових провінцій і всі три провінції згодилися найти заняття для 2.500 українських фермерських робітників цього року. Тоді департамент видав своє оповіщення про зменшення числа імігрантів з 30.000 на 10.000 в 1929 р. і департамент має подбати за приміщення остаючих 7.500.

Це розпорядження не відноситься до українських імігрантів, що хочуть поселитися на фермах, ані до свояків тих українців, які вже є в Канаді. Рівнож не відноситься це до домашньої служби. Під домашньою службою розуміється служниці-дівчата, які можуть їхати до Канади на підставі пермітів, це є зівольень уряду канадійського. Для тих трьох клас імігрантів нема ніяких обмежень. Розпорядження департаменту мало на цілі виключно спинення надміру робітників без заняття.

ПОСОЛ ЛУЧКОВИЧ В ОБОРОНІ ІМІГРАЦІЇ.

П. Лучкович є самотнім українським послом до канадійського доміняльного парламенту в Оттаві. В останніх часах англійські політичні партії в агітації за обмеженням іміграції до Канади зі середньої і східної Європи намагаються втягнути в свої ряди також українців, замешкалих в Канаді, а коли це не удається, то лякають вони канадійську публичну опінію, що канадійські українці будуть протиділати інтересам Канади. Цей підступний маневр спростував на засіданні палати послів в Оттаві у вівторок 26. лютого посол Лучкович з Вегревил і він поставив слідуєче питання: „Я хотів би спитати міністра іміграції (п. Форка), чи він дістав які заяви від редакторів українських часописів, або яких інших відповідальних українських тіл, з запереченням підступних інсинуацій, зроблених у „Вінніпег Фрі Прес“ та „Вінніпег Трибюн“

з 6. і 7. лютого і в редакційних колюмнах многих із наших канадійських щоденників, в котрих говорилося немов то середно-Европейці, поселені в Західній Канаді приготовляються заллати Оттаву петиціями з протестами т. зв. „дискримінаційного рішення проти допускання до Канади більше, чим дуже обмеженого числа середно-Европейців“, і що на случай, як департамент іміграції нічого не зробить, ці петиції будуть ефективно піддержані злученою акцією в сімнадцяти округах Канади підчас найблизчих доміняльних виборів. Я можу звернути увагу міністрові іміграції, що маю в своїм посіданні абсолютні заперечення від редакторів двох українських часописів, що українці в Канаді ніякої подібної акції не задумують“.

Роберт Форк, міністр іміграції, відповів на це так: „У відповідь п. послові можу сказати, що я не дістав таких петицій ні заяв. Я мав заяви якраз противного характеру“.

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ОР҃АН.

В Едмонтоні в Канаді почав виходити в місячні березні щомісячний часопис „Новий Край“. Є це орган Українського Іміграційного і колонізаційного товариства в Едмонтоні, котре існує вже чотири роки.

ПРИСПІШЕННЯ ВИПЛАТИ ПУЛЕВИХ РАТ.

1 березня пшеничний пуль розіслав своїм членам чеки на загальну суму 26 мільонів доларів, як першу рату за цегорічну пшеницю. Члени пулу в Манітобі дістають суму 2,289.455 дол., члени в Саскачевані 17,499.433 дол., а члени в Алберті 6,410.025 дол. Перша рата за пшеницю минулого року була виплачена 9 березня, але цего року виплату приспішено з уваги на те, що фермері потребують грошей, бо доходи їх через морози минулої осени зменшилися.

ЗЄДИНЕНІ ДЕРЖАВИ АМЕРИКИ.

ІМІГРАЦІЯ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 1928 р.

На протязі шести місяців від липня до грудня 1928 року прибуло до Зєдинених Держав 147.707 чужинців-імігрантів, в тому числі з Європи 78.748 осіб, з інших американських країв 66.181, з Азії 2.140, з Африки 288, з Австралії й Тихо-океанських островів 350.

Щодо окремих країв, то найбільшу скількість імігрантів до Зєдинених Держав доставила Канада — 34.993, і Мексико — 25.020. З європейських країв Німеччина — 21.758, Велика Британія — 10.299, Італія — 9.357, Польща 4.625 і Швеція 3.911.

Поміж імігрантами 73.363 були чоловіки, а 74.344 жінки. 71.509 імігрантів рахувалося до так званої квоти, решта приїхала поза квотою. На протязі тихсамих шести місяців виїхало з Америки

44.677 емігрантів, так, що через іміграцію прибуло населення лише 83.030 голів.

Окрім імігрантів, значить осіб, які переїздять в Америку на сталий побут, в тому самому часі прибуло сюди ще 110.483 неімігрантів, тимчасових гостей, які приїхали по всяким ділам чи в гостину лише на деякий час.

ПОВІНЬ.

В південних степах, головню в Алабамі і Флориді, нараховують 26.000 бездомних наслідком останніх виливів рік. Поміч їм дають стейтові влади на спілку з Американським Червоним Хрестом.

В стейті Іллінойс біля місцевости Квінсі ріка Місісіпі прорвала греблю і залила 20 тисяч акрів землі. Є небезпека, що вода прорве також інші греблі.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ВИЌЗДОМ ДО СЛЯВОНІЇ.

На днях одержало наше товариство листа від п. Юліяна Дубини з Зарудя п. Глубічок, тернопільський повіт, в яким цей просить подати йому інформацію відносно їзди до Слявонії. В листі подає нам п. Дубина, що від них масово виїздять до Слявонії та каже, що агенти розпускають вістку, що турків виселяють зі Слявонії а приймають наших. Турки лишають свої поля і доми та продають землю в ціні 10 доларів за 1 морг. До виїзду після вістей, які ширять агенти, непотрібно нічого більше, як пашпорту, а переїзд одної особи до Слявонії коштує 10 доларів.

Товариство зазначає, що в Слявонії нема жадних турків та що земля в Слявонії не є дешевша як в нас, хіба що це є неужитки, на яких ніхто не є в стані господарити та що те все, що подають агенти є брехнею. Тому належить таких агентів придержувати, відставляти до громадського уряду і до постерунків державної поліції. Дивне лише, що наряд замість відноситися до нашого Товариства вірить кожному пройдисвітові, який явиться по наших громадах. Просимо подавати нам всякі інформації відносно агентів і намов до виїзду поза границі так в цілях зарібкових як і в справі поселення.

В справі сезонних виїздів.

Львівське воевідство розіслало до всіх підчинених старостів обіжник в справі управильнення сезонної еміграції до Німеччини, Франції та Данії.

Практика показала, що в деяких повітах населення масово голоситься на виїзд до вище наведених країв. Число зголошуючихся часами кільккратно перевищає контингент, так що рекрутаційні комісії навіть не в силі всіх переглянути. Має це той наслідок, що багатько людей витрачає даремно гроші на дорогу, непотрібно трудиться і врешті відходить з нічим.

Супроти цього львівське воевідство поручає всім старостам, щоби вони негайно повчили всі громадські уряди, як мають інформувати заінтересованих у виїзді. Їх обовязком є звертати всім увагу на це, що рекрутаційні комісії будуть приймати лише з тих місцевостей, де рекрутація була оголошена афішами. Люде з інших місцевостей не будуть приймані, тому цілком безцільними є їх труди.

Одночасно повинні громадські уряди при виставлюванні документів, яких вимагає рекрутаційна комісія, звертати увагу на це, щоби в першій мірі могли їхати особи, що справді потребують заробітку. Виїзд за границю бідаків і безробітних лежить в інтересі самого населення і тому вони повинні находити піддержку та опіку і їх в першій мірі повинні брати під увагу рекрутаційні комісії.

ХРОНІКА.

Недуга делегата „Рідної Школи“. Делегат „Рідної Школи“ Лев Ясінчук зі Львова, який виїхав до Зєдинених Держав Америки в цілі пропаганди за збірками на „Рідну Школу“ занедужав тяжко і мусів пожитися до шпиталю. Стан його здоровля в останніх часах поправився.

З недолі емігрантів. Емігрант Іван Бігун в часі хвилевого помішання ума повибивав вікна в кількох склепах у форт Віліям. За це засуджено його на поселення у вязничній фармі. Тут одначе він в суперечці вбив сокирою другого вязня Івана Близнаюка і суд засудив його на кару смерти через повішення. Присуд буде виконаний 17. травня ц. р.

Страшна статистика. Президент поліції в Нью-Йорку ствердив, що в Зєдинених Державах Америки щорічно паде з рук злочинців 12.000 людей, а 60.000 є ранених.

Посмертна згадка. Дня 24. лютого ц. р. померла в шпиталі св. Йосифа, у Вінніпегу 74-літня Марія Яцишин, родом зі Скали над Збручем.

ЗМІСТ: Ілляни і безпильність в еміграції. — Еміграція до Перу. — Еміграція до Аргентини. Аргентина: З життя в Беріссо. Українці в Чако. — Еміграція до Франції. — Що кажуть емігранти у Франції. — Рекрутація до Німеччини. — Еміграція робітників до Німеччини. — Еміграція до Канади. — Канада: Положення без змін. Міністр Форк і українські емігранти. Посол Лучкович в оборні іміграції. Український іміграційний орган. Приспінення виплати пулевих рат. — Зєдинені Держави Америки: Іміграція в другій половині 1928 р. Повінь. — Осторога перед виїздом до Слявонії. — В справі сезонних виїздів. — Хроніка.